

اجباری شدن نام خانوادگی برای افراد در ایران (1313 ش)

در ایران انتخاب نام خانوادگی از سال‌های انقلاب مشروطه در میان قشر روشنفکر جامعه رواج یافته بود...

در ایران انتخاب نام خانوادگی از سال‌های انقلاب مشروطه در میان قشر روشنفکر جامعه رواج یافته بود، اما با پایان یافتن جنگ جهانی اول و در سال 1304، واحد زیرمجموعه بلدیّه به «اداره» ارتقا یافت و عنوان «احصائیّه» برای آن انتخاب شد. پس از آن و در زمان سلطنت رضاشاه، در سال 1313 با تصویب قانون مدنی، استفاده از القاب گذشته منسوخ و انتخاب نام خانوادگی برای کلیه اتباع ایران اجباری شد. در این دوران، افرادی به عنوان مامور ثبت به مناطق مختلف فرستاده می شدند تا نام خانوادگی برای هر طایفه مرجع قانونی داشته باشد. گزینش نام خانوادگی نیز، معمولاً از چند روش پیروی می کرد که یکی از آنها پیشه نیاکان در يك قوم است. محل اسکان قوم و نام یا شهرت بزرگ خاندان (پدر، پدربزرگ، جد)، از دیگر شیوه های متداول انتخاب نام خانوادگی بوده است. گاهی هم يك نام خانوادگی بر اساس شغل یا حرفه (همچون صراف، جواهریان، پزشکزاد) یا يك ویژگی بدنی یا فیزیکی (خوش چهره، قهرمان) باز می گشت. در نهایت و با تصویب قانون مدنی کشور در سال 1313 ثبت نام خانوادگی نیز، اجباری شد. بر اساس قانون، سرپرست خانواده باید برای خانواده خود نام خانوادگی انتخاب می کرد و نام خانوادگی تخصیص یافته از سوی وی به سایر افراد خانواده اش هم اطلاق می شد. و از آن زمان تاکنون بیش از چهار نسل از ایرانیان به این نام های خانوادگی خوانده می شوند.